

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Szerkesztő- s kiadóhivatal:
K.-Vásárhelyt a könyv-
nyomdában, Csik-Szeredán
T. Nagy Imre szerkesztő
lakásán.

Megjelenik: vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton.
Előfizetési díj: egy évre 6 ft, fél évre 3 ft, negyed évre 1 ft 50 kr.
Egyes szám ára helyben 3 kr.

Hirdetések és nyílt-terek
árszabály szerint felvétet-
nek a kiadóhivatalban
Cs.-Szeredán és Kézdi-Vá-
sárhelyt.

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel értesítjük olvasó közönségünket, hogy előfizetéseket március 1-től számítva is elfogadunk.

Lapunk előfizetési ára:

Egy évre 6 ft — kr.
Fél évre 3 ft — kr.
Negyed évre 1 ft 50 kr.

Az előfizetési pénzek a kiadóhivatalba és pedig K.-Vásárhelyt a nyomdába, vagy Csik-Szeredába T. Nagy Imréhez küldendő; vidékről legezélszerűbben postátalvánnyal.

K.-Vásárhelyt, 1882. február 24.

A „Székelyföld” kiadó hivatala.

Táviratok.

— Magyar távirati iroda Budapestén. —

Budapest, márcz. 6. Munkácsy visszaérkezett kísérelével. A művész néhány napig itt marad; innen direct Párisba utazik. — A könyvészeti kiállítás az akadémia képcsarnokában Trefort megnyitotta.

Pétervár, márcz. 6. Skobelevet a pályaudvarban éljenzéssel fogadták.

Alexandria, márcz. 6. A szultán figyelmezteti levelében az arab beyt, hogy kerülje a viszályt Francia- és Angolországgal.

Mi ujság?

A képviselőház f. hó 3-án tartott ülésében Rohonczy Gedeonnak ismert határozati javaslata nagy szótöbbséggel visszautasított.

Ez által azon kérdés, hogy a közlekedési minisztériumnál állítólag elkövetett visszaélések kiderítésére parlamenti vizsgáló bizottság küldessék-e ki: nemlegesen intéztetett el.

*

A f. hó 4-én tartott ülésben a közlekedési minisztérium költségvetése folytatólag tárgyalatott.

Emléítésre méltó, hogy Dobránszky Péter a Topliczától Borszékig terjedő székpatoki útvonal kiépítését, Orbán Balázs a Maros és Olt folyók szabályozását sürgették. Ülés végén Ordody minister válaszolt Lits Gyula interpellációjára a buda-győri vasút tárgyában s kifejtette, hogy ezen vasuti összeköttetés szükségességét élénken érezi és a kormány emez ügyet nagy gondnal és figyelemmel kíséri.

Mai számunkhoz Tauffer Ferencz mag-árjegyzéke v. mellékelve.

A harcztérről hivatalosan jelentik: Javanovics altábornagy márcz. 1-ről és 2-ikéről kelt jelentése szerint Szekulics vezérőrnagy febr. 24-én este a Narenta felső völgyén átvonulván, Mjedenikbe érkezett, a honnan azt jelenté, hogy Ullokban kapott tudósítás szerint a felkelők Mjedenik mellett ellentállást szándékoznak kifejtetni; még alig ért oda a hadosztály, a felkelők megfutamodtak s azoknak egy része a Narenta jobb partjára átgázolván, Izgori felé vonult, míg a többiek 100—200 főnyi csapatokra oszolva — melyekkel a 26. tábori vadászszázalaj, mely tegnap Jugoriesből Mjedenik irányában nyomolt elő, találkozott, de harcza nem bocsátkozott velők, mert azt kikerülték — s a Varow Planinán át Studeni Notokaransziba futamodtak meg.

*

Bécs, márcz. 3. A Pol. Corr. írja: A tartaléknak a lehető legkisebb mértékben történt egybehívása alkalmából számos tartaléktiszt, a kik ezuttal tényleges szolgálatra nem kötelezvék, most önként azon határozott kéréssel folyamodott a hadügyminisztériumhoz, hogy oly csapatokhoz osszák be, a melyek tevékeny részt vesznek a felkelés színterén lezajló eseményekben.

*

London márcz. 3. A királynő jól tölté az éjét és legkevésbé se szenved a tegnapi esemény benyomását alatt; folyvást számos üdvkiváló távirat és levél érkezik hozzá.

*

London, márcz. 3. A windsori külső pályaudvarban ma délelőtt megtalálták azt a töltényt, mely a merénylő pisztolyából kirepült; kúpalakja van és sula egyharmad onon. A gyilkos a királyi kocsiól arminez méternyi távolságban sütötte el fegyverét. A töltény egészen hasonlít azon töltényekhez, a melyeket a merénylő zsebében találtak; a merénylő ak néhány nappal ezelőtt bérelt lakást Windsorban.

*

Berlin, márcz. 3. Az orosz trónörös olyan ideg-beteg, hogy minden oktatás alól felkellet menteni, mindazáltal az orvosok remélik, hogy a különben egészséges gyermeket ki lehet gyógyítani.

*

Lemberg, márcz. 3. Horos mellett a közös határ innesső részére tévedt a nap az orosz őrség egy részeg katonája, s éjszakánáján beverte egy csősz ablakát. A csősz rálött a katonára és le-

terítette. — A mielniczi kerületi törvényszék megindította ez ügyben a vizsgálatot, de az oroszok nem várták be ennek lefolyását, s a napokban egy orosz törzstiszt, egy kapitány és altiszt kíséretében beállított az osztrák területre, hogy ott vizsgálatot tartson.

K-Kurta-patak, 1882. márcz. 1.

Tekintetes szerkesztő ur!

A háromszékmegei „Kézdi-orbai róm. kath. tanítóegylet” f. évi 1882. február 14-én tartá 28-ik vándorgyűlését K.-Sztléleken. Ez alkalommal a lelkészek közül jelen voltak 11-en, u. m. nagys. és főt. Bálint Károly, cz. kanonok, egyházmegyei főtanfelügyelő, kerületi főesperes, tanítóegyleti tiszteletbeli elnök és kézdi-sztléleki plebános, mélt. és főt. Kovács Elek, alesperes, polyáni, főt. Bálint László, ker. főjegyző, bereczki, Benze Lajos, futásfalvi, Péterfi József, sztkatolnai, Rápoly Ferencz, szárazpataki, Vitos Mózes, nyujtói plebános urak, — Dávid Sándor, polyáni, Schuller István, szentléleki, Tamás Dávid, bereczki, és Benedek Bálint, torjai segédlelkész urak. A kerületi tanítók közül jelen voltak 33-an. Mielőtt az értekezlet megkezdődött volna, a templomba vonult a főt. papi és t. tanítói személyzet, a hol nagys. és főt. Bálint Károly, cz. kanonok ur olvasott szent misét.

Ezután az iskola egyik termébe vonultunk be, mely csaknem zsúfolásig megtelt. Itt az elnök, t. Bokor János ur, szakavatottságról tanuskodó megnyitó beszédében a népnevelésnek horderejét fejtegetvén, azon

meggyőződésének adott kifejezést, hogy a nemzeti jólétnek egyedüli biztos alapja a jó népnevelés; mert az általános műveltség képesíti a nemzetet úgy az anyagi jólét akadályainak elhárítására, mint alkotmányos jogainak gyakorlására; örömmel konstataulta azt, hogy az egylet iránti érdeklődés a tagtársaknál mindinkább fokozódik, a munkakedv jelentkezik s a társadalmi szellem kezd egyletünk kebelében is hódítani; szívesen üdvözölve a gyűlés tagjait, valamint a vendég urakat, a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

Tárgyak voltak:

1. Elnök a négy tanító közül Péterfy Lőrinczet hívja fel a mintatanítás megkezdésére, ki a földrajzból tartott mintatanítást, mi megtörténvén, a nagyobb fin tanulók, elbocsáttatásuk előtt, összhangzatos énekkel zárták be a velök tartott előadást. A többség határozata folytán a bírálatok a tanítás végével ejtettek meg.

2. Ennek következtében más terembe vonultunk át, hol Kovács József a beszéd- és értelemgyakorlatból, Opra János a számtanból tartottak gyakorlati tanításokat a kisebb leány tanulókkal, melyeknek végeztével a 3-ik osztályban Székely György tartott előadást a természetrajzból a nagyobb leánytanulókkal.

3. A tanítások bevégezése után elnök felszólítására úgy a vendég urak, mint a tanulók, visszavonultak. Több oldalú bírálatok után a Péterfy Lőrincz tanítása „dicséretes”-nek, a Kovács József „sikerült”-nek, az Opra Jánosé „jó”-nak, a Székely Györgyé pedig „kielégítő”-nek nyilvánították.

4. Elnök felhívta a főjegyzőt az őszi gyűlésről fel-

A „Székelyföld” tárczája.

Emlékbeszéd.

melyet Mikó Mihály, főispán arczképének leleplezési kegyeletes ünnepélye alkalmával mondott Madár Imre, megyei főjegyző, Csik-Szeredában, 1882. évi febr. 25-ik napján.

(Folytatás.)

Jogi tanulmányainak bevégezése után a marosvásárhelyi kir. táblához esküvén fel s birói vizsgát tévén, agott Gyergyó fúszék jegyzőjévé választatott meg.

Ily tisztí minőségben jelenik meg először 1840-ben a narchalis széken, hol a Rendek figyelmét ifju tűzzel mondott beszédének erős logikájával és megdönthetle érveivel vonta magára, miért még azon gyűlésbőlgény kényes természetű iskolaügyben nyert kiérdemelt, mely megbízatást a közvárokozásnak megfelelőleg a növelde igazgatósága és a növendékek kölcsönös kékitése által intézett el.

Ez időtől a esik azon korszak, midőn az ország legnagyobb nemzetgazdásza, Gróf Széchenyi István, és legelső publicistája, Kossuth Lajos között támadt elvi harcz a nemzeti pártok két hatalmas táborára szakítá.

A soldatesca muralom ébersége daczára „Szépvízi olvasóegylet” cz. alatt megalakult Csikszékben is az ellenzék, melynek ezére Mikó Mihály volt, s 30 éven át változó szerencsével ugyan, de mindig a nagy párt megalégedésével vezérelkedett.

Ezen nemes küzdelemben, minthogy „a közélet zártában fejlik a szilárd nem”, nehéz szerep várt rá,

de a pártusák oda fejlesztették, edzették az ifju jegyző lelki tehetségét, hogy a megyében, a közgyűléseken, mint szónok, első szerepet játszott.

Ekkor az ország szívéből, Pest városából kisugárzott nagy horderejű irányeszmék már a Királyhágón inneni részekbe is elhatottak s nagymérvű hódításokat tettek volt, eannyira, hogy az 1841—2-ki kolozsvári hongyülésre a megyék oly számban küldöttek el lenzéki képviselőket, hogy a szokottnál nagyobb mennyiségben meghívott regalisták alig voltak képesek a magyar és székely követek heves kereszttüzét kiállani. Csikszéket eme hongyülésen Gyergyó fúszék jegyzője képviselte.

E hongyülésen a Karokat és Rendeket két kiváló tárgy foglalkoztatta: az unionalis és az urbarialis kérdés. Az egy nemzet alkotta két hazának egyesülése érdekében mondott magvas beszédét a hongyülés zajos tetszéssel fogadta; az urbéresék ügyében tartott szónoklata pedig a magas arisztocrátiá ajkait előtte feltárta, hol bármely időben szívesen látott vendég volt.

Később pedig, az 1846—7-ki országgyűlésről való visszatértekor, Gyergyó fúszék alkirálybirája leköszönt állásáról, s a lemondó indítványára, közfelkiáltással még azon évben megválasztatott az ellenzék vezére alkirálybiróvá.

Több ízben, jelesen az 1847—8-ki kolozsvári s az 1848—9-ki országgyűlésen méltóan képviselte meggyénket. Végre megadta Isten érni vágyai legforróbbikának: a két haza egyesülésének teljesülését.

(Folytatása következik.)

vett jegyzőkönyv felolvasására, mely helyben hagyott.

5. Kovács Ferencz közs. tanító tartott felolvasást „Az iskolás gyermekekkel bánásmód”-ról „egészség-tani szempontból”, mely érdekes munka az egyet könyvtárába tételre határozottat s melyet fölolvadó kollegánk oda is ajánlott.

6. Hamar Bálint könyvtárnok tette meg jelentését a könyvtár állásáról, melynek kapasan t. elnök ur mutatott be a gyűlésnek Lubrich Ágoston munkái közül 4 darabot, melyeket a könyvtárnok számadás kötelezettsége mellett át is vett.

7. Többen azon indítványt tették, hogy az egyház és népnevelés terén érdemeiket szerzett 50 éves jubiláns t. Bokor János egyleti elnök ur számára folyamodjék az egyet illetékes helyre kitüntetésért, mely ügy elintézését ő nagysága kegyeskedett elvállalni, mint a szerény néptanító zászlótartója, a ki a következő napon épen sepsiszentgyörgyi hivatalos útjára volt indulandó.

8. Ezek után elnök a gyűlés elé terjeszti, hogy 5 új tag lépett az egyletbe, kik sajátkezüleg köteleztetnek beírni neveiket a jegyzőkönyvbe.

9. Elnök a tagsági díjaikkal elmaradt hátrálékosokat tisztelettel hívja fel azoknak befizetésére.

10. Elnök felszólította a gyűlést, hogy a tavaszi vándorgyűlést hol kívánják megtartani? A sorrendből kitérni nem akaró tanítói személyzet Torjára szavazott, mely határozat az illetők által örömmel fogadtatott.

11. Egyéb tárgy nem lévén, elnök buzbitólág hatott a gyűlés tagjaira s a gyűlést bezártnak nyilvánította.

Végre 50 kr ebéddíj lefizetése mellett közös étkezés volt a helyi kántor urnál. Ebéd után baráti kezet szorítva, a viszontlátás édes reményében szétoszlánk.

Közi

Kovács Antal,

egyl. aljegyző, közs. tanító.

Mindenféle.

— Nagy József szolgabíró urtól Csik-Szent-Mártonról a következő nyilatkozatot vettük: „Tekintetes Szerkesztő Ur! Becses lapja idei 28-ik számában „mindenféle” rovat alatt megjelent azon közleményre, hogy a sikszentgyörgyi és bánkfalvi román lakosok a megyebíró házában titkos gyűléseket tartanak, a n. é. közönség megnyugtatóására kötelességemnek tartom kijelenteni, miszerint ezen hírről már az említett közlemény megjelenése előtt értesülve voltam, azonban valamin az akkor azonnal, úgy később is megtartott szigorú nyomozásaim szerint az egész hír valótlannak és csupa koholmányoknak bizonyult be. Teljes tisztelettel lévén Nagy József, szolgabíró. (Örömről szolgálat e megnyugtató nyilatkozat közlése; mert tudjuk, hogy a vizsgálat a legszigorúbb és legalaposabb volt. Mi sem hittünk ama hír valóságában s azért teljes fenntartással is közöltük; most meg voltunk és meg vagyunk győződve, hogy csiki oláh atyáinkfiának legtávolabbról sincs eszökben amolyan bolonderiákon törni a fejüket. Elég pimaszság ilyen komoly dologgal a szerkesztőséget félrevezetni s a tüzzel játszani. Szerk.)

— Színészet. A Vári Ferencz szintársulata „Sátán leánya” című vígjátékkal kezdé meg előadásait. Örömmel constatálhatjuk, hogy az első est sikere min-

den várakozást felül mult. Az előadás oly correct volt, az egyes szereplők oly ügyesen megállták helyüket, hogy mi bátran merjük következtetni, hogy e társulat teljesen meg fog felelni az igényeknek, s azért a legmelegebben ajánljuk a közönség pártfogásába. Reméljük is, hogy e város, mely minden időben oly sokat tett a magyar színészetért, e társulattól sem vonja meg pártfogását. Ki kell emelnünk a szereplők közül Vári Rózát, ki a cím-szerepben, rohamosan meghódította a közönség rokonszenvét. Elragadó kedvességgel s nem egy helyett valódi művészettel személyesíté a vidám, kedves színésznőt. — Ügyes játékaiban még nagyobb hatást kölcsönözött a csinos, rokonszenves arc és szép színpadi alak. Egri (lelkészjelölt), Ferenczi (br. Tordai), Fábriánné (Fekete Zsuzsánna) ügyesen játsztak. — Vasárnap, »A piros bugyelláris« adatott csekély számú közönség előtt. Ezen előadás újabb bizonyítékot szolgáltatott arra nézve, hogy a társulat csakugyan méltó a pártfogásra. A szereplők, nem tekintve arra, hogy csaknem üres ház előtt játszanak, teljes odaadással és kedvvel működtek. — Ferenczi (Török bíró) és Ferencziné (Zsófi), osztottak az est sikerében. Ferenczi alapos, átgondolt játékaival, Ferencziné népdalaival hódított. Szikszai (Csillag P.), jól játszott. — E két előadás sikere után ítélve, kötelességünknek ismerjük a közönség figyelmét felhívni, s egyszersmind újlag a közönség pártfogását kérjük e társulat részére.

— A kézdívasárhelyi „Kisegítő pénztár-egylet” f. hó 12-én gyűlést tart.

— Felhívjuk t. olvasóink figyelmét Tauffer Ferencz kolozsvári magkereskedőnek mai számunkhoz mellékelt fő mag-árjegyzékére. Ajánljuk ezen elsőrendű céget, mely egyszersmind az „Erdélyi gazdasági egyet” bízománya.

Gazdaság és kertészet.

A békáknak nagy keletje van külföldön, mert bebizonyult, hogy ők a legjobb rovarpusztítók. Az angol, kertészek különös ügynőköket tartanak a kontinensen békák összedése, összevásárlása végett. Párisban néhány év óta egyik utedében külön békapiacot tartanak hetenként, ide hozzák a békaárusok apró tonnákban, miadegyikben 100 darab van, nedves vata és föld között; igen hasznos, de nem éppen kedves portékájukat Nem is hinné az ember, hogy egy ilyen tonna békáért 80–90 frankot fizetnek a vevők. Kre-lage ur Harlemben, a kinek egész Hollandiában a legnagyobb-szerű téli kertje van, különösen ajánlja, tulipán-tenyésztő üzletársainak a békákat, mert a sok kárt tevő rovarokat csakis a békákkal bírta kiirtani. A tapasztalat azt bizonyította, hogy a mely üvegházban békákat tartottak, ott a rovarok elpusztultak. Ma már alig van Hollandiában üvegház, a hol a virágok között békák nem mászkálnának.

Az oltógalyak szállítása legcélszerűbben úgy eszközölhető, ha agyagból oly nagyságu golyókat alakítunk, hogy egybe-egybe 8–12 oltógaly legyen bedugható a metszett végével. Ily módon a galyak nedvének elpárolgása megakadályoztatván, hosszú utra elküldhetők. A nemesített vesszők eltartása, egy öreg

kertész állítása szerint, következőleg eszközölhető. Az öltő-yesszők május utánig is elállanak, ha azokat szorítva összekötvén, egy egerektől ment pinczében, a földre hintett szalmarőteg fölé tevén, szalmagyékény-nel betakarjuk s e fölé deszkákat tesszünk, melyeket kövekkel leszorítunk.

Kérdések és válaszok.

Ezen rovat alatt a gazdaközönség érdekében bárminő, a gazdasági szakmába vágó kérdéseknek állandó tért nyitunk s azokra választ eszközölünk. Az e rovatban közlendő kérdéseket és feleleteket egyszerű név-aláírással kérjük a szerkesztőséghez beküldeni, habár közzétételük az illető kívánsága szerint név- vagy betűjegy alatt is történhetik. Feleletek adásánál kérjük mindig lapunk azon számára hivatkozni, melyben a kérdés közöltetett.

A „Székelyföld“ szerkesztősége.

Magy. kir. államvasutak.

Keleti vonal.

M E N E T R E N D.

Érvényes 1881. május 15-től.

PREDEAL-NAGYVÁRAD.

Állo m á s o k		Gyors- vonat 1.	Sze- mely- vonat 3
Bukarest	Indul	8.15	6.30
Predeal	"	1.09	4.53
Tömös	"	1.33	1.21
Brasso	(Erk.)	2.06	6.13
Földvár	(Ind.)	2.16	6.52
Ápáca	"	2.44	7.23
Kőpecz	"	3.03	7.43
Alsó-Rákos	"		8.13
Héjasfalva	"	3.54	10.15
Szegesvár	(Erk.)	5.07	10.32
Medgyes	(Ind.)	5.12	10.52
	(Ind.)	6.01	12.06
Kapus	(Elágozás)	6.13	12.24
	(N.-Sze- vendég)	6.31	12.30
	(benfele)		
Tóvis	(Elágozás)	7.30	2.06
	(Gy.-Fehér- vendég)	7.37	2.26
	(várfele)		
Kocsárd	(Elágozás)	8.18	3.24
	(M.-Vásár- vendég)	8.23	3.34
	(helyfele)		
Kolozsvár	(Erk.)	10.07	5.59
	(Indul)	10.17	6.24
Nagyvárad	(Erk.)	1.45	11.04
	(Indul)	1.50	11.25
Budapest	(Erdézik)	7.30	8.45

A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczig számított éjjeli időt jelentik.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Márcz. 3.

Magyar aranyjáradék 118.75
Magyar vasuti kölcsön 131.50

M. keleti vasuti államkötv. I. kibocs.	89.—
M. keleti vasuti államkötvény II. kibocs.	107.—
M. keleti vasuti államkötvény 1876. évi	93.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	98.50
M. földtehermentesítési kötv. záradékkal	95.50
Temes-bánati földteherment. kötvény	95.50
Temes-bánati földt. kötv. záradékkal	95.—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	95.75
Horvátszlavon földteherm. kötvény	—.—
Magyar szőlődézma-váltási kötvény	97.—
Magyar nyereség-sorsjegy kölcsön	116.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	109.75
Osztrák járadék papirban	75.—
Osztrák járadék ezüsten	96.—
Osztrák járadék aranyban	92.75
1860. államsorsjegyek	128.—
Osztrák-magyar bankrészvény	814.—
Magyar hitelbank-részvény	304.50
Osztrák hitelintézet-részvény	306.50
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.62
20 frankos arany	9.51
Német birodalmi márka	58.70
London (2 havi váltókért)	120.40
Magyar papíráradék	86.75

PIACZI ÁRAK.

		K.-Vásárhely márczius 2.	
		frt	kr
HECTOLITER	legszebb	9	—
	Buza (tisztá) közepes	8	—
	gyöngébb		
	Buza (vegyes)	7	—
	Rozs) legszebb	5	80
	közepes		
	Árpa) legszebb	5	—
	közepes		
	Zab) legszebb	3	30
	közepes		
HÖLÖB	Törökbuza	5	10
	Kása	12	—
	Borsó	7	—
	Lencse	10	—
	Fuszulyka	5	—
	Lenmag		
	Burgonya	2	—
	Marhahus	40	—
	Disznóhus	44	—
	Juhhus	—	—
	Faggyu	32	—

Felelős szerkesztők:

T. Nagy Imre,

Ifj. Dobay János.

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.